



Beslut

Datum
2016-03-21

Dnr (anges vid skriftväxling)
511-7672-12

Enligt sändlista

Beslut för bildande av naturreservat Hammarberget

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Hammarberget
Län: Jämtland
Kommun: Åre
Lägesbeskrivning: 9 km väst om Duveds kyrka, öster om naturreservatet Nyvallen-Rännberg och sjön Stor-Rörtjärnen.
Centrum-koordinater: RT 90: X: 7036787 Y: 1347549
Sweref 99 TM: X: 7032976 Y: 387799
Fastigheter: Rännberg 1:36
Areal: 176 hektar
Förvaltare: Länsstyrelsen i Jämtlands län





Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut	3
Syfte	3
Beskrivning av naturreservatet	3
Föreskrifter	4
Skäl för beslut	6
Prioriterade bevarandevärden	6
Länsstyrelsens bedömning	6
Planeringsbakgrund	6
Riksintressen	6
Kommunala planer.....	7
Naturvärdesinventeringar med mera.....	7
Avvägning mot andra intressen	7
Intresseprövning.....	7
Förenlighet med riksintresseområden och översiktsplan	7
Ärendets handläggning	7
Skötsel och förvaltning	8
Övrig information	8
Annan lagstiftning.....	8
Brand.....	8
Bilagor	9
Sändlista	10

Länstyrelsens beslut

Länstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsas med heldragen linje på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som slutligen utmärks i fält.

Naturreservatets namn skall vara **Hammarberget**

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m. m. att nedan angivna föreskrifter skall gälla i naturreservatet.

I enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 3) för reservatets långsiktiga vård.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla en naturskogsartad granskog med dess biologiska mångfald och känsla av orördhet.

Vidare är syftet att naturreservatet inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet nås genom fri utveckling.

Beskrivning av naturreservatet

Skogen i området utgörs av näringsrik granskog på frisk till fuktig mark. Fältskiktet varierar dock och det är lågörtstypen som dominerar med inslag av högrörter. Däremellan förekommer mattor av blåbärs- och lingonris. Lövandelen i området är låg och utgörs av spridd asp, sälg och björk.

Området är kuperat med glesare skog på höjdlägena och mer tätvuxna sluttningar med näringskrävande högrörter. Sporadiska förekomster av kalkindikatorer förekommer och då oftast i sluttningarnas nedre delar. Granen är gammal och grovbarkig, i vissa bestånd högväxt och relativt grov. I områdets centrala och västra delar har granarna rikligt med hänglav.

Områdets västra del består av en skogs-myrmosaik där myrarna är relativt små. I öster rinner fjällmanbäcken genom området.

Under mitten av 1900-talet har det skett plockhuggning i området. På grund av detta är mängden död ved sparsam till måttlig i området och består av stående och liggande död ved av gran.

En mer omfattande beskrivning finns i skötselplanen (bilaga 3).

Föreskrifter

Föreskrifterna i A och C nedan skall inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifter under B nedan.

Föreskrifterna i A och C nedan skall inte heller utgöra hinder för:

- a) åtgärder i räddningstjänst och vid sjukfall,
- b) att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594),
- c) att med lättare fordon på fastmark transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin, på våtmark får endast lättare bandgående fordon användas,
- d) markägare och innehavare av särskild rätt att använda terrängskoter på väl snötäckt mark i samband med tillsyn och annat nyttjande av marken (inklusive vid uttransport av fällt vilt).

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § i miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden
Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro, spång,
2. utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning,
3. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande,
4. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
5. anlägga väg, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
6. framföra motordrivet fordon i terräng,
7. dika, dämna, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållande,



8. utföra skogsvårds- eller skogsskötselåtgärder, eller på annat sätt fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående och liggande döda träd eller delar av träd,
9. införa för området främmande växt- eller djurart,
10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringsämnen,

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

11. uppföra jaktorn,
12. dikesrensa, samt
13. snitsla spår, anordna orienteringskontroller eller anordna tävlingar

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. Utmärkning av naturreservatets gränser.
2. Uppsättning av informationstavla.
3. Undersökningar av markslag, växt- och djursamhällen och andra naturförhållanden som ett led i uppföljningen av syfte och bevarandemål med naturreservatet. Detta kan exempelvis innebära uppsättning av insektsfällor och insamling av enstaka artexemplar.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. plocka och samla in arter av olika slag, med undantag av bär och matsvamp,
2. klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 meter,
3. göra åverkan på mark, block, växtlighet, torrträd eller annan död ved,
4. framföra motordrivet fordon i terräng, samt
5. elda, annat än med medhavd ved

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

6. snitsla spår, anordna orienteringskontroller eller anordna tävlingar

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

Naturskogsartad granskog med kontinuitet av gamla träd och död ved samt naturlig hydrologi.

Länsstyrelsens bedömning

Hammarberget består av näringsrik granskog, vilket är en underrepresenterad skogstyp i formellt skyddade områden. Detta gör området till en prioriterad skogstyp. Den höga boniteten ger också kort leveranstid för ny död ved, även om det i nuläget är sparsamt till måttligt med död ved i området. Beslutet om naturreservat är ett viktigt led i uppfyllande av miljökvalitetsmålet Levande skogar.

Skälet till att ge skogsmarken inom objektet ett formellt skydd är främst att förhindra skogsskötselåtgärder, olika former av markexploatering samt att förhindra att den naturliga hydrologin störs i den näringsrika barrskogsslutningen.

Val av skyddsform

För att förhindra åtgärder, särskilt olika former av skogsskötsel, som kan skada områdets naturvärden och värden för friluftslivet krävs att området får ett formellt och långsiktigt skydd.

Mot bakgrund av områdets storlek bedömer Länsstyrelsen att bildande av naturreservat är det bästa alternativet för att på lång sikt bevara och utveckla områdets höga naturvärden och rekreationsvärden.

Motiv för föreskrifter

Föreskrifterna A13 och C6 syftar till att skydda områdets känsla av orördhet. Föreskrift A6 och C4 syftar till att skydda områdets markekologi, hydrologi och flora. Föreskrift C3 och C5 syftar till att skydda områdets naturföremål och känsla av orördhet.

Planeringsbakgrund

Riksintressen

Hela naturreservatet ligger inom riksintresse för rörligt friluftsliv (enligt Miljöbalken 4 kap. 2 §). Det ligger även inom riksintresse

för Åreälven (enligt Miljöbalken 4 kap. 6 §) som en del av Indalsälvens vattensystem.

Kommunala planer

Gällande översiktsplan för Åre kommun antogs 1991. Översiktsplanen anger ingen specifik markanvändning för det aktuella området. Arbetet med en ny översiktsplan pågår. I samrådsförslaget till ny översiktsplan anges ingen specifik markanvändning för området

Naturvärdesinventeringar med mera

Fjällmanbäcken i öster utpekades som objekt med naturvärde av Skogsstyrelsen år 1998. Länsstyrelsen inventerade ett större område 2007, vilket kvalitetssäkrades 2010.

Avvägning mot andra intressen

Intresseprövning

Föreskrifterna är anpassade till vad som behövs för att uppnå och tillgodose syftet med reservatet. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Förenlighet med riksintresseområden och översiktsplan

Länsstyrelsen bedömer enligt 5 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. att beslutet om naturreservat är förenligt med hushållningsbestämmelserna i miljöbalkens 3 och 4 kapitel samt att det är förenligt med för området gällande kommunal översiktsplan.

Ärendets handläggning

Under 2012 kontaktades markägarna genom att förslag till naturreservat skickades från Länsstyrelsen, detta efter att anmälan om avverkning på området inkommit till Skogsstyrelsen.

Under 2014 beställdes värdering av marken av Nai Svefa, och dessa slutfördes och godkändes samma år. I samband med värderingsbeställningen beställdes också ett förhandlingsuppdrag av N.A. Stefansson. Förhandlingen avslutades år 2015 då överenskommelse om ersättning skrevs under.

Under 2015 togs ett förslag till beslut om naturreservat fram. Under början av 2016 fick markägare, ägare av särskild rätt inom området samt berörda myndigheter möjlighet att yttra sig över ett förslag till beslut om naturreservat.

Inkomna yttranden är bland annat att Naturvårdsverket ansåg att ett undantag och en mening i föreskrift B2 skulle tas bort. Markägarna med ombud har framfört att gränsmarkeringar bör kunna bättras på vid behov. Länstyrelsen har beaktat alla yttranden i sitt beslut.

Skötsel och förvaltning

I enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länstyrelsen den till beslutet hörande skötselplanen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Kungörelse

Kungörelsedelgivning skall ske enligt 47 § delgivningslagen. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder ikraft den dag som framgår av kungörandet i länets författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas. Kungörelse införs i Länstidningen och Östersundsposten den 24 mars 2016.

Hur man överklagar

Beslutet kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 4.

Övrig information

Annan lagstiftning

Länstyrelsen upplyser om att verksamheter som kräver dispens eller tillstånd från någon av föreskrifterna i detta beslut, eller i andra fall, ofta förutsätter prövning enligt annan lagstiftning. Exempel på sådan prövning kan vara dispens från strandskyddsbestämmelser, tillstånd till markavvattning eller annan vattenverksamhet, bygglovstillstånd och dispens från terrängkörningsbestämmelser.

Brand

Spontana bränder inom naturreservatets gränser bör släckas omedelbart.



Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jöran Hägglund efter föredragning av naturvårdshandläggare Felicia Olsson. I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Susanna Löfgren, biträdande länsråd Bengt-Åke Strömqvist och tillförordnad naturvårdschef Ruona Burman.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Jöran Hägglund
(beslutande)

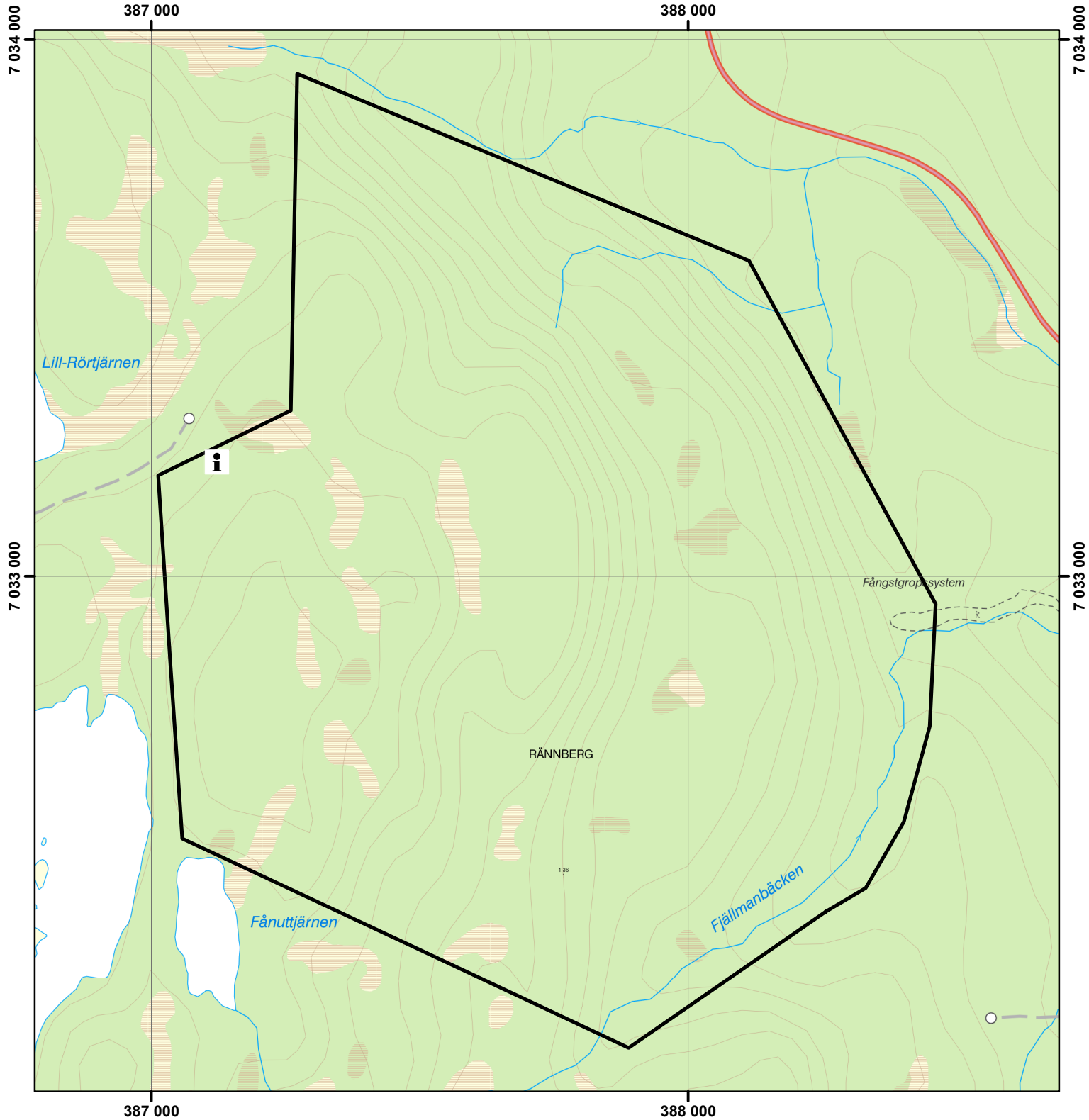
Felicia Olsson
(föredragande)

Bilagor



1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
- 3a. Karta Skötselområden
4. Hur man överklagar



Naturreservat Hammarberget Beslutskarta



Teckenförklaring

-  Informationsskylt
-  Gräns för naturreservat Hammarberget

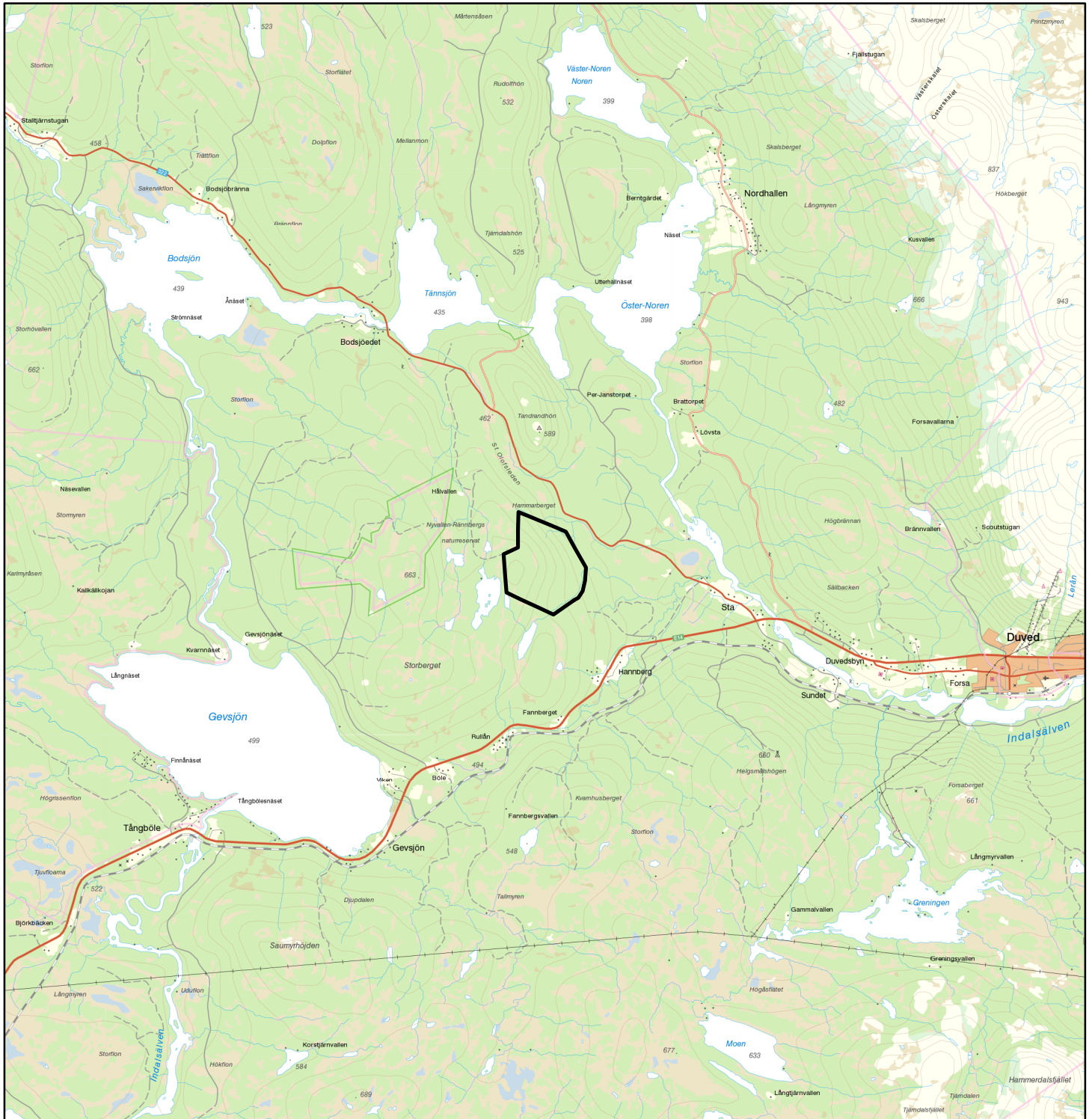
0 125 250 500 m

Skala 1:10 000





Naturresevat Hammarberget Översiktskarta




0 1 250 2 500 5 000 m

Skala 1:100 000



Teckenförklaring

 Naturresevat Hammarberget



Skötselplan för Hammarbergets naturreservat

Innehållsförteckning

BESKRIVNINGSDDEL	2
Syfte	2
Beskrivning av naturreservatet	2
Administrativa data.....	2
Ingående naturtyper	2
Områdesbeskrivning	3
Prioriterade bevarandevärden	4
Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer (ÅGP).....	4
PLANDEL	5
Skötsel och förvaltning av naturreservatets natur- och kulturvärden	5
Skötselområde A – Naturskogsartad granskog, 176 hektar.	5
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden	6
Utmärkning av naturreservatets gräns	6
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	6
Övriga uppgifter	7
Uppföljning	7
Tillsyn	7
Finansiering av naturvårdsförvaltningen.....	7
Källförteckning	7



BESKRIVNINGSDDEL

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla en naturskogsartad granskog med dess biologiska mångfald och känsla av orördhet.

Vidare är syftet att naturreservatet inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet nås genom fri utveckling.

Beskrivning av naturreservatet

Administrativa data

Naturreservatets namn	Hammarberget
Län	Jämtland
Kommun	Åre
Fastigheter	Rännberg 1:36
Markägare	Enskilda markägare.
Areal	176 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jämtlands län

Ingående naturtyper

<u>Naturtyper enligt KNAS¹</u>	<u>Areal (ha)</u>	<u>Naturtyper enligt NNK²</u>	<u>Areal (ha)</u>
Granskog	164	Osäker Taiga/icke natura-skog (9810)	159,9
Lövblandad barrskog	0,9	Taiga sumpskog (9006)	0,2
Triviallövskog	0,7	Öppna mossar och kärr (7140)	6,2
Övriga skogsimpediment	7,8	Öppna substratmarker/icke natura-typ	2,9
Våtmark	2,4	Skogbevuxen myr (9740)	6,1

¹ Data från "Kontinuerlig naturtypskartering i skyddade områden" (KNAS). Uttag från databas 2015-11-27

² Data från "Natura 2000 - naturtyper" (NNK), Naturvårdsverket. Kodnummer för respektive naturtyp anges inom parentes. Uttag från databas 2015-12-02



Områdesbeskrivning

Skogen i området utgörs av näringsrik granskog /*Picea abies* på frisk till fuktig mark. Fältskiktet varierar dock och det är lågörtstypen som dominerar med en blandning av ekbräken /*Gymnocarpium dryopteris*, stenbär /*Rubus saxatilis*, hönsbär /*Cornus suecica* m.fl. Högrörterna tolta /*Cicerbita alpina* och nordisk stormhatt /*Aconitum lycoctonum* finns ofta bland dessa lågörter. Däremellan förekommer mattor av blåbärs- och lingonris. Den rena högörtstypen är vanligast i sluttningarna framför allt i områdets nordöstligaste delar. Sporadiska förekomster av kalkindikatorer som tvåblad /*Listera ovata*, kransrams /*Polygonatum verticillatum* och finbräken /*Cystopteris montana* förekommer och då oftast i sluttningarnas nedre delar. I bottenskiktet förekommer även ibland kranshakmossa /*Rhytidiadelphus triquetrus*. Andra kalkindikatorer som kan nämnas är svampen violspindelskivling /*Cortinarius violaceus*. Karaktärsarter för den näringsrika skogen som är funna i området är dofttaggsvamp /*Hydnellum suaveoleus*, gul taggsvamp /*Hydnellum geogenium*, grantaggsvamp /*Bankera cinerea* samt gultoppad fingersvamp /*Ramaria testaceoflava*.

Området är kuperat med glesare skog på höjdlägena och mer tätvuxna sluttningar. Toppen av berget ligger på cirka 600 meter över havet, och sluttar åt nordost ner till cirka 450 meter över havet. Sluttningarna har ofta näringskrävande högörter som tolta och nordisk stormhatt. Här står även det högsta virkesförrådet med ibland upp till 300-350 m³/ha. Granarna är gamla och grovbarkiga. Vissa bestånd är högväxta och granarna relativt grova, enstaka upp till 60 cm i brösthöjdsdiameter. I områdets centrala och västra delar har granarna rikligt med hänslav. Lövandelen i området är låg och utgörs av spridd asp /*Populus tremula*, sälg /*Salix caprea* och björk /*Betula spp.*

Den relativt omfattande plockhuggningen som gjorts någon gång under mitten av 1900-talet har under en period bidragit till en låg tillförsel av död ved i området. Mängden död ved är därför sparsam men måttlig i områdets utpekade värdekärnor och består av både stående och liggande död ved av gran.

Områdets västra del består av en skogs-myrmosaik där myrarna är relativt små. I öster går Fjällmanbäcken genom reservatet, som är utpekade som objekt med naturvärde av Skogsstyrelsen. Fjällmanbäcken rinner ut i Rullån som är en värdefull reproduktionså för öringar i Åreälven.

Kulturhistoria och tidigare markanvändning

Enligt Lagaskifteskator för Sta och Rännberg från 1888 så framgår det att marken kring Hammarberget nyttjades i jordbruket främst genom fäbodbruk. Skogen betades och våtmarkerna slåttrades. Det finns också fångstgropar i området som inte är daterade.

I mitten på 1900-talet har plockhuggning skett i området.

Rennäring

Området ligger inom Kall samebys område men berörs inte närmare av rennäringen.



Länsstyrelsen
Jämtlands län

Friluftsliv

Hela naturreservatet ligger inom riksintresse för friluftsliv (enligt Miljöbalken 4 kap. 2 §). Åre kommun profilerar sig mot friluftsliv och Årefjällen och Vålådalen som ligger inom två mil från reservatet är mycket välbesökta både sommar- och vintertid. S:t Olofsleden går också förbi längs vägen norr om reservatet.

I dagsläget utnyttjas inte Hammarberget i större utsträckning av friluftslivet, och eftersom området är relativt otillgängligt förväntas inte antalet besökare öka nämnvärt.

Prioriterade bevarandevärden

Naturskogsartad granskog med kontinuitet av gamla träd och död ved samt naturlig hydrologi.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer (ÅGP)

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer. Inga sådana arter eller livsmiljöer är kända inom naturreservatet, men om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP inom naturreservatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte.

PLANDEL

Skötsel och förvaltning av naturreservatets natur- och kulturvärden

Hela naturreservatet är ett skötselområde (A).



Skötselområde A – Naturskogsartad granskog, 176 hektar.

Området är kuperat med glesare skog på höjdlägena och mer tätvuxna sluttningar med näringskrävande högorter. Det finns även inslag av små myrar. I områdets centrala och västliga delar är granarna rikligt hänglavsdraperade. Det är sparsamt med död ved, men i områdets värdekärnor finns måttligt av både stående och liggande död ved av gran.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av naturskogsartad grandominerad barrskog. Områdets struktur och sammansättning ska vara tydligt präglad av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd, samt rikligt med torrträd och lågor av olika förmultningsgrad. Tillkomsten av olika typer av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske. Skötselområdets hydrologi ska vara naturlig. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter.



Målarealer för skötselområdets naturtyper (enligt NNK).

Naturtyper enligt NNK ²	Areal (ha)	Målareal (ha)
Osäker Taiga/icke natura-skog (9810)	159,9	159,9
Taiga sumpskog (9006)	0,2	0,2
Öppna mossar och kärr (7140)	6,2	6,2
Öppna substratmarker/icke natura-typ	2,9	2,9
Skogbevuxen myr (9740)	6,1	6,1

Skötselåtgärder

Området lämnas för fri utveckling.

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Friluftslivet i området är idag inte särskilt utvecklat, och eftersom området är relativt otillgängligt förväntas inte antalet besökare öka nämnvärt.

Bevarandemål

I anslutning till naturreservatet ska det finnas information om naturreservatets natur- och kulturvärden, samt de bestämmelser som gäller för naturreservatet.

Skötselåtgärder

Informationstavla för naturreservatet sätts upp vid områdets entré enligt karta (bilaga 3a).

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt svensk standard och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio	När	Frekvens
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser.	1	Inom 1 år	Återkommande vid behov
Friluftsliv	Uppsättning av informationstavla.	1	Inom 1 år	En gång



Övriga uppgifter

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för varje skötselområde för bedömning av områdets bevarandetillstånd. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer. Målindikatorer för uppföljning av bevarandemålen för naturreservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan och beslutas om separat.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för fortlöpande tillsyn av att naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsverket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av reservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Källförteckning

Tryckta källor

- Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverkets Rapport 6379.
- Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.
- Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Handisam 2013. Tillgängliga natur- och kulturvärden. En handbok för planering och genomförande av tillgänglighetsåtgärder i skyddade utomhusmiljöer. Naturvårdsverket Rapport 6562.
- Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2005. Nationell strategi för formellt skydd skog.
- Skogsstyrelsen 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer.
- Sveriges Geologiska Undersökning 1984. Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k:n.
- Åre kommun 1991. Kommuntäckande översiktsplan, Åre kommun, Jämtlands län.

Källor på internet

- Artdatabanken och Naturvårdsverket. Artportalen. www.artportalen.se.
- Lantmäteriet. Historiska kartor. Laga skifte över Staa och Rännerg 1888. <http://historiskakartor.lantmateriet.se>.
- Naturvårdsverket. Vägledning för arbetet med att bilda naturreservat. <http://naturvardsverket.se/sv/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddade-omraden/Process-att-bilda-naturreservat/#planera>
- Riksantikvarieämbetet. Fornminnesregistret. Fornsök www.raa.se/cms/fornsok/start.html.



Länsstyrelsen
Jämtlands län

Sametinget. Underlag för planer. www.sametinget.se/8382 Kartor över Riksintresse, strategiska platser och årstidsland för Kalls sameby.

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotoper och objekt med naturvärden. Skogens källa www.skogsstyrelsen.se/Aga-och-bruka/Skogsbruk/Karttjanster/Skogens-Kalla.

Skogsstyrelsen. Signalarter. www.skogsstyrelsen.se/Myndigheten/Skog-och-miljo/Biologisk-mangfald/Signalarter/

Ej tryckta källor

Berggrundsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs berggrundsdatabas 2015-11-16. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Jordartsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs jorddatabas 2015-11-16. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

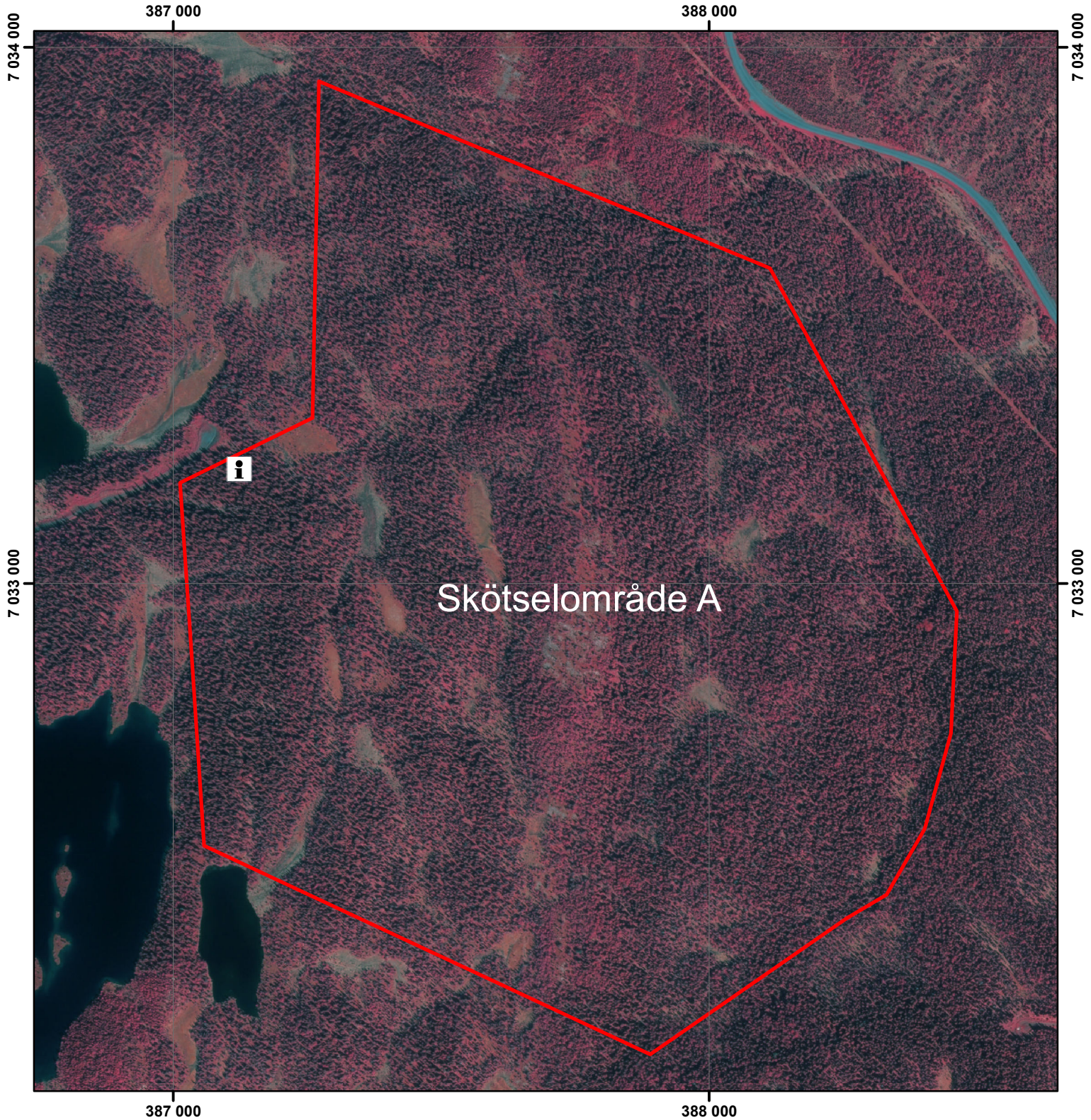
Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsens artdatabas.

Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsen naturvärdesinventeringar.

Foto: Göran Eriksson. Länsstyrelsen Jämtlands län




Naturreservat Hammarberget Skötselområde



Teckenförklaring

i Informationsskylt

 Gräns för naturreservat Hammarberget

0 125 250 500 m

Skala 1:10 000

